

FABRIKO DARBA PRISIMINUS

Trijose fabrikuose teko dirbti. Teisingai pasakė rusų poetas — žizn prožit — ne pole proiti za sochoju — Gyvenimą išgyventi, — tai ne lauką per-eiti paskui žagrę.

1944 m. liepos mėnesį aš su žmona, bėgdami iš Lietuvos nuo bolševikų, naudojomeis traukinio ne tik keleiviniams, bet ir prekiniais vagonais. Nuolatini tarysiai su daiktais, nuolatine lėktuvų bombų grėsme, ieškojimas atitinkamo traukinio, nekantravimas, laukimas, nervinimasis, laimė — taip paprastai suprasta ir tiek mažai norota — bent kad ant vienos kojos vagono, o kita koja pakelta ant ryšulio.

Karaliaučius ruožo prireikus persėsti ir pastebėjus, kad apytūstis tik I klasės vagonas, mes drįsime su savo daiktai įsiroglinti ir į I klasės vagoną. Kiek pavaziavus, tūlas uniformuotas karys nacių, supratęs, kad mes nepriklausome jų elitui, įsiskarščiavo ir norėjo sustabdyti traukinį ir pareikalauti išmesti mus iš I klasės vagono, bet kitiems keleiviams karštai užsisotjus, konduktorius paliko mus I klasės vagoną.

Apsigyvenus Tūringijos mažame miestely Bad Blankenburg, mes laukė antras nuotykis. Burmistras pareikalavo, kad aš sutikčiau įsirašyti į senesnio amžiaus atšarginę karo tarny-

4. AUGUSTAS

ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA

154 pusl. knyga.

Kaina \$2.00

Vėl vienas žmogus, kuris pažinti nepriklausomos Lietuvos ir Antano Smetonos vaidmenį tikrai turėtų būti J. Augustas. Ši knyga puikiai apibūdina Smetonos vaidmenį Lietuvos kovojant su sovietais ir Antano Smetonos vaidmenį kovojant su vokiečiais. Knyga puikiai apibūdina Smetonos vaidmenį kovojant su vokiečiais ir Antano Smetonos vaidmenį kovojant su sovietais.

J. Augustas knyga galima gauti „Naujiene“ darbo valandomis. Kaina \$2.00. Jei norite, prašau užsisakyti \$1.50 čekį arba Money Order, pridedant 20 c. paštu. Toliau adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608.

Gavę pinigų, tuojau knygą pasigysite

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujiene galima gauti puikių knygų, kurios papuošė bet kokią knygų spintą ar lentyną.

K. Bielinis, RENKTIJAI METAI, gražiai įrėsta, 592 psl.	\$6.00
K. Bielinis, DIENAIJANT, gražiai įrėsta, 464 psl.	\$6.00
Prof. Vaclovo Biržiška, ALEKSANDRYNAS, I tomas, gražiai įrėsta, 431 psl.	\$7.50
Prof. Vaclovo Biržiška, SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I dalis, 208 psl., įrėsta — \$3.00, minkštai viršeliais — \$2.00; II dalis, 225 psl., įrėsta — \$3.00, minkštai viršeliais — \$2.00	\$2.00
Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, I tomas, 300 p.	\$2.00
Prof. S. Kalys, LIETUVA BUDO, gražiai įrėsta, 416 psl.	\$5.50
Kipras Bielinis, GANA TO JUNGŲ, 492 psl., minkštai viršeliais.	\$5.00
Juozas Liudžiūnas, RAŠTAI, 250 psl.	\$3.00
P. Liudžiūnas, ATSIMINIMAI APIE JUOŽA LIUDŽIŲ, 88 psl.	\$1.00
Janina Narūnė, TRYS IR VIENA, jaunystės atsiminimai, 170 psl.	\$3.00
M. Gudelis, POVLAS MILERIS, biografijos bruožai 232 puslapiai	\$3.00

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-6100

Lietuviams reikalinga literatura

Lietuviams reikalinga literatura, kurią rasti galima tik Lietuvių knygų parduotuvėse, kuriose yra daug lietuvių knygų, kurios yra reikalingos lietuviams.

Juozas Kapacinskas, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie lietuvių kovą su bolševikais ir vokiečiais. Kaina \$1.00.

J. Audenas, PASKUTINIS POSEDIS. Minucijų tikslumu aprašyta paskutinės nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kuriose yra išsakyta viskas, kas buvo reikalinga lietuviams.

ČIKAGIETIS ĮSPUDIAI KOMUNISTŲ PAVERTTOJ LIETUVOJ. Autorė Gvido Vilmūnė, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakiuose, Klaipėdoje ir Palangoje. Vaidus aprašys, ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. \$5 psl. \$1.50. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

D. Kuraitis, MAGISKUOJU KLIMU I VILNIU. Kelionės į Lietuvą įspūdžiai. Ilustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kūtinis, KELIONĖ I ANAPUS GELEŽINIS UZDANGAS. Autoriaus pasakojimas apie lietuvių kovą su bolševikais ir vokiečiais. Kaina \$1.00.

Vincas Zemaitis, LIETUVIŲ ETNINIŲ SIENŲ KLAUSIMAI. 3 istoriniai žemėlapiai. 106 psl. Kaina \$2.00.

Vincas Zemaitis, LIUBLINO UNIJOŠ SUKAKTIES PARASTĖJĖ. 84 psl. Kaina \$1.50.

Sic ir kiti leidiniai yra gaunami.

NAUJIENOS, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

atstovai, kurie valandomis arba užsakant paštu ir pridedant čekį ar pinigų perlaiką.

nustojau dirbti Armatūrenfabrike, nes Bad Blankenburg užėmė amerikiečių dalinys. Prieš tai paleido tris sviedinius, — vieną — pataikė į geležinkelio stotį, kitą — kaip tikslai, toks supuolimas, į mano darbovietę, ir trečią — į mano gyvenamojo namo antram aukšte butą.

Visuomet nakvodavo namie, o kai aliarmas — retkarčiais nusileisdavome į apacią, rūšimė bet dažniausiai rizikuodavome ir likdavome lovyje. Net lova tapo sviedinio sugadininta. Pirmą kartą, aš lyg nujausdamas, pasiūliau ir buvome išėję į gerą slėptuvę, įrengtą kaip tunelis kalne, su dviem angom per visą kalną. Kaip tikslai mes paskutiniai dar spejome per-eiti tiltą, kurį užminavo pasi-šalinę naciai.

Rytą grįžę savo bute radome amerikiečių karjūs. Pasirodė, naktia jie „paseimininkavo“ pasiimdami, kas jiems patiko: dirželį, pirktą šveicarij, iš-gyvates odes ir su gyvatės iš-vaizdos auksine sagūm, mano Vytauto ordeng, kiaušinius, dar šį — tą. Pamačius mus ir pasi-kalbėjus, jiems atrodo, buvo nejauku. Jie mums šį tą pali-ko iš care paketo ir vyno ir nieko nepasakė apie mūsų butą.

Svietimo ministeris man siūlė Gedimino ordeng III laipsnio, bet aš panorėjau Vytauto Didžiojo universitetui, kuriam aš dirbau 22 metus ir studijavau, atminti Vytauto Didžiojo ordeng, kad ir IV laipsnio.

Ir lyg tyčia tą ordeng pasiėmė amerikiečiai kariai, o man, toks štai supuolimas, pakliuvo Gedimino ordeng III laipsnio tokiu būdu.

Zmonos sesuo našlė Marija jį rado (irgi su neiškia istorija) tarp savo mirusio vyro daiktų ir man atidavė.

JAV armijai pradėjus mus kaip DP tvarkyti, iš pradžių teko keltis į Rudolstadt stovyklą, o iš ten greit į Dillingeną Donau, nes Tūringiją irgi su-tiko atiduoti komunistams.

Čia prasidėjo kitos rūšies velniava. Stovykloje nuolatini gaudonys šnabždėjimas: tas žydušis, o anas bolševikas. Vienu žodžiu, labai tikio RossiniBomare Sevilijos kir-pėjo operos šmeižų arja:

Visur tik šmeižimas, iš pradžių jautkiai, lyg vėjelis vos vos šiurena, nejučioms šešėlin skrenda, ir vos ausį mums kutena, tyliai, tyliai palengvėlia, pažemėmis visur skrenda, visur kelią jis sau randa; nejučioms su žmonėmis, ir širdyse viešpatuoja, ir vis ieško maisto naujo. Kalbos eina, kalbos plinta, vis smarkesnis jų gaudimas. Ir visur jau pripažinta. Visur girdis tik šmeižimas. Štai kaip vėtra ūžia, gaudžia griausmai trenkia, lyg giružėn, apkalba, tik gaudžia, dunda, pagaliau kaip iš amotos. Tas gi, ką jį smaigsti privalo, sunaikintas pikto melo, dūša skrenda jo peklon, taip bus tikrai, taip žus tikrai.

Tokiu būdu prasidėjo garsūs skryningai, nes gaudai neapsiribodavo stovykla, — jie per agentus ir, skaičiau laikraštį, jog ir per kunigus ir ne be kun. Kapočiaus, DP dvasios reikalų vadovo štabo, bendradarbiavo, pasiekdavo JAV armijoms įstaigas. Be to, šiuo DP klausimu prasidėjo aštri ir smarki polemika, pvz., net su Bavarijos teisingumo ministru Miuleriu, kuriam tinkamą savo laisvę kirtu rusų emigrantų pirmininkas Dr. Curikovas. Curikovas protestavo dėl Miulerio pareiktų įvairių melaginių tvirtinimų, esą, tarp DP yra daug nacių kolaborantų ir todėl nenorinti grįžti į savo tėvynę, vadinasi, repatrijuoti.

Mane su žmona kelis kart iš-

(Bus daugiau)

LAISKAS „NAUJIENŲ“ REDAKCIJAI

PONE NAUJIENŲ REDAKTORIAU!

Būsiu Jums dėkingas, jeigu paskelsite šį mano laišką Naujienu dienraštyje.

Man netikėtai ir nelauktai teko laimė pasidaryti dailininku, tuo metu, kai dailininkų trūkumu netenka skustis. Papildyti tirštą dailininkų eilę neturiu jokio entuziazmo.

Istorija štai kokia: Bene balandžio mėn. mielas ir mano didžiai gerbiamas rašytojas Liudas Dovydenas laiške man pasakėjo, kad Londone veikianti knygų leidykla Nida jau baigianti spausdinti jo novelių rinkinį „Pasiurpo mano velnias“ ir, kad leidykla prašanti skubiai atsiųsti viršelio projektą. Bet jis jokio piešinio nepageidavo. Būsiu gana gerai paprastos klasiškos raidės. Tame pačiame laiške jis tokį paprastą knygai viršelį paruošė pasilė man.

Dailininku niekad nesivadau ir juo nepretenduoju būti. Prieš 15-20 metų esu padaręs amerikiečių firmoms emblemy, blankų antgalvių, knygoms ir žurnalams viršelių projektų, kurie dar ir šiandien tebeauduoja-mi.

Taigi, rašytojo Dovydeno paragintas, pasukubomis paruošiau kuklų viršelio projektą, kuris jam buvo priimtinas ir, kaip vėliau laiške rašė, „oru“ pasiun-tęs nemorėdamas sutrukdyti lei-dyklos darbų. Jei, girdi, leidykla projekto laiku negaus, tai pa-ti leidykla galėsianti pasigamin-ti iš turimų šriftų, nes kai kurie viršeliai „pasidare teptuko ir pieštuko siuntėjimu“.

Dabar, jau ilgokas laikas sunkios ligos ir dar sunkesnio gy-dymo proceso metu, ligoninėje iš mielo Dovydeno gaunu jau iš-leistą knygą „Pasiurpo mano vel-nias“ su mano paruoštu viršelio

skryningavo, taigi pritaikė ko-laboraciją su pasekmėmis — atimant DP teises, pašalinant iš stovyklos, be teisės emigruoti. Bet tai neįvyko; nes nekalti skųsdavo, ir todėl Alitu tarpininkaujant, prez. Trumanas visa tai anulavo. Kartu buvo išskryninguoti ir Gulbiai — žmona Unros sekretorė, o vy-ras Unros inžinierius. Taip pat tuo pačiu sąrašu išskryninguo-ta ir prof. Švipo šeima. Ir mu-ziko Vasyliūno šeima išskryninguota, nes, esą, nacių laikais jis gavęs eilinio smuikininko darbą Vienos radijofone. Ir dar daugelį išskryningavo.

Mane palietė todėl, kad aš dirbau Armatūrenfabrike kaip buhalteris. O neįsigilinta, kad tai buvo iš antinacio buvusio koncentracijos stovykloje, žydo, malonės jo fabrike turėjau buhalterijos darbo ir gelbėjau kiek galima palaikyti tvarką fabrike, kai nacių norėta, kad ten būtų netvarka, žinoma, aš supratau, kad tai tik formali priekabė, o įtrauktas į sąrašą, kaip paaiškėjo vėliau, kitais sumetimais.

Kolaborantais buvo iškaitomi ir tie, kurie pasinaudojo repatriacijos galimybėmis, kai kurie net pasidare fiktyvių dokumentus, kad pasišalintų iš tėvynės, kurioje jie būtų bu-vę bolševikų tuoj sunaikinti.

Kiti juk buvo nacių sugau-dyti gatyse, kinuose, naktia iš lovos ištempti ir į jėgą mesti į kautynių ugnį kariai, ar išvež-ti į darbus ir todėl dabar jie laikomi irgi kolaborantais.

Net organizuojant chorą, kaip pageidautas per laikraštį skelbimus choristas, ar kitas pas giminės atvykęs iš kitos Vo-kietijos zonos, — jau buvo lai-komas kolaborantu.

Jei su aukštuoju mokslu dir-bęs švaresnį darbą — tai jau irgi kolaborantas.

Jei kad ir skurdų privati kambarį turėjai, — jau blogai — kolaborantas.

(Bus daugiau)

projektą. Nėra ko sakyti, kad ir nuddiugau, nes vertinu raš-tus, ir dar savu darbu prisidėjęs. Bet nustebau knygos ketvirtame puslapyje radęs baltam juo-du parašytą: „Viršelio dailin-nas — B. Jacikevičius“. Kaip jau minėjau, Dailininko titulo nesi-savinau anksčiau, taip ir ši kar-ta nesisavinu.

Kaip vėliau paaiškėjo, kad ir rašytojas L. Dovydenas man to titulo neprikirgė. Tenka many-ti, kad ir londoniškė leidykla jį man prisegė be blogų intencijų. Gal manė, kad sviestu košės ne-pagadinai.

Nuosirdžiai perskaitęs knygą „Pasiurpo mano velnias“, aš jau linkėjau, šiai išskirtinai kny-gai, kur kas geresnį viršelį. Ga-liu prisipažinti, kad aš džiaugiu-si savo darbu prisidėjęs, bet apvainikavimas dailininko titulu gali būti suprastas kaip putli pretenzija — lygintis su kūry-ba ir meistriškumu.

B. Jacikevičius

GEDIMINO LAISKAS

POPIEŽIŲ

Jau seniai esame girdėję, kad visi krikščionių tikėjimo išpa-žinėjai turi paklusti savo valiai bei tėviškai globai ir kad pats katalikų tikėjimas yra tvarko-mas Romos bažnyčios rūpesčiu.

Tai ir yra priežastis, kad Jū-sų Kilnybei šiuo laišku parei-škiami, jog mūsų pirmtakas ka-ralius Mindaugas su visa savo karalyste buvo atsivertęs į Kris-taus tikėjimą, bet dėl brolių iš teutonų namo magistro daromų žiaurių nuoskaudų ir nesuskai-čiuojamų išdavysčių jie visi nuo to tikėjimo atkritę; kaip tik dėl to ir mes, deja, ligi šios dienos esame priversti pasiūkti savo se-nolių klaidoje.

(iš Gedimino laiško popiežiui

Jonui XXII 1332 m.)

Jau išėjo iš spaudos ir galima gauti knygų rinkoje

AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA

Dr. Kazio Sidlauskio knyga apie Amerikos lietuvių pastan-gas daryti įtakos į krašto politiką. 102 psl. Kaina \$1.50.

Knygos bus išsiųstos, jei \$1.50 čekis arba Money Orderis bus pasiųstas tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Prof. Vaclovo Biržiškos

SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA

Pirmajame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 puslapiai. Abu tomai minkštuose viršeliuose parduodami už \$4.00, o kietuose viršeliuose už \$6.00.

Abi knygas gausite, jei pinigų pasiųsite tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Illinois 60608

JEIGU NEBŪTŲ SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ, NEBŪTŲ IR NAUJŲ!

Prof. Vaclovo Biržiškos „Senujų Lietuviškų Knygų Istorija“ yra veidrodis, kuriame atsispindi pirmųjų lietuviškų knygų kelias. Kietais viršeliais įristos knygos kaina yra tik \$3.00, minkst. \$2.50.

Knyga Jums bus pasiųsta, jei atsiųsite pinigų šiuo adresu:

NAUJIENOS, 1739 S. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608.

DEDES SERNO GYVENIMO BRUOŽAI

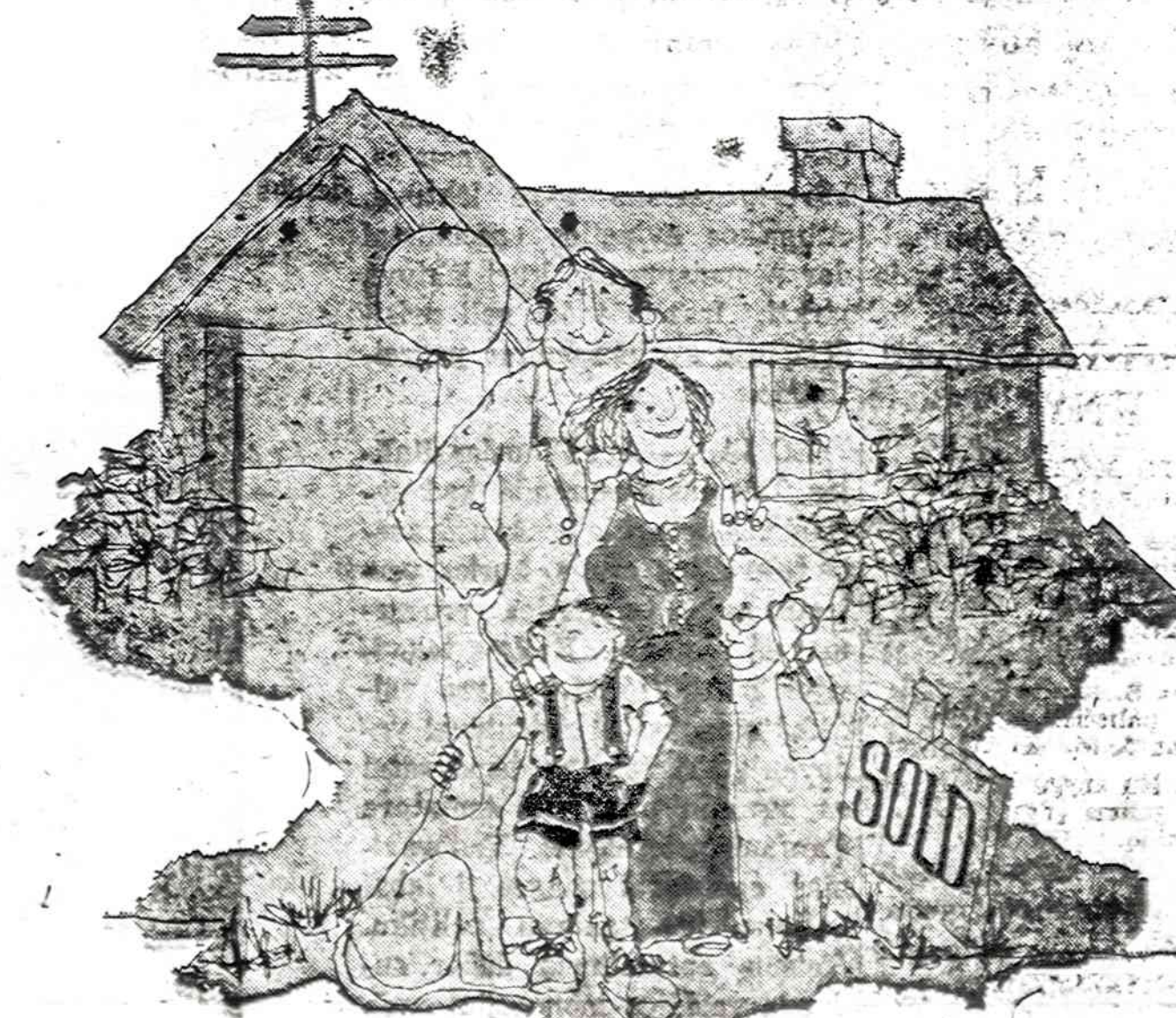
JŲ GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozas Adomaitis — Dede Serna — mėgėjas pažinti, kas ir jo straipsnius, knygas ir laiškus, jo pasakojimus, kaip jie gali pasakoti gražiai sukasę Dede Serno gyvenimą. Jie bus puikiai pristatomi senus laikus ir pasakoti gražiai istorijai. Naujai atvykęs lietuviai gautų žiemos ar vasaros pasiskaitymams nu-pirkti Antano Rūkų parašytą Vienos žmogaus gyvenimą — Dede Serno gyvenimo bruožus. Jie pradžius kiekvieną, kas ji siūlėms ir pažinoti, o naujesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo Antano Rūkų lengvas, vaizdus, gražia literatūrinė forma pasakojimas duos progą susipažinti su mūsų pirmųjų lietuvių gyvenimu ir jų kietą ideologinę veiklą.

Antanas Rūkas, VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozas Adomaitis — Serno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istori-jos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA „NAUJIENŲ“ ADMINISTRACIJOJE

Bonds are for saving up for a down payment on a house.

Bonds can make buying a house a lot easier. Just sign up for the Payroll Savings Plan where you work. Every payday, an amount you specify is automatically set aside from your check and used to buy U.S. Savings Bonds. Before you know it, you'll have a nest egg big enough to buy a little nest of your own U.S. Savings Bonds. A good blueprint for a house of your own.

Take stock in America. Buy U.S. Savings Bonds.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

PAJĖGUS MASSACHUSETTS ATSTOVAI

58-tam Susivienijimo Lietuvių Amerikoje seimui Massachusetts valstija davė daugiau pajėgių atstovų, be jau anksčiau paskelbtuose reportažuose minėtų.

Seime kilo gana aštrus klausimas, kai įstatų komisija perskaitė SLA trečios kuopos, veikiančios Elizabeth, New Jersey valstijoje pasiūlymą keisti dabar veikiančią nominacijų ir rinkimų tvarką. New Jersey kuopa seime turėjo stiprią atstovybę. Išrinkti buvo Elena M. Juška, Juozas Kapočius, Mikas Klimas, Petras Lany ir Ignas Stokas. Kalbėtoju buvo Mikas Klimas, apdairus ir veiklus organizatorius, gavęs šiame seime organizatorių karaliaus karūną, kuri buvo netrukus imperatoriaus Baikos nupūsta.

Pasiūlytas įstatų keitimas šitaip skambėjo:

"SLA Pildomosios Tarybos nominacijoms ir rinkimams kuopose leisti balsavimą atlikti ne tik balsavimo būstinėse, bet ir paštu, kaip tai daroma Amerikos Lietuvių Bendruomenės tarybų rinkimuose. Tuo būdu didesnis narių skaičius įsijungė į balsavimą, atrodys demokratiškiau, nes bus išvengta pilnateisių narių diskriminacijos".

Užteko tiksliai paminėti balsavimus paštu, "kaip daroma Amerikos Lietuvių Bendruomenės", kai per visą seimą nusiuko nusteibimo balsas. Seimo nariai buvo nustebinti šitokiu New Jersey kuopos narių naivumu. Seimo nariai žinojo, kad tas "balsavimas paštu" Bendruomenės buvo panaudotas narių apgaulėi, kuris, galima sakyti, Bendruomenę suskaldė ir padarė ją bejėgę. Kiekvienam žinojo, kad vadinamąjį "rinkimų paštų" Cicerioje buvo įmesti apie 200 vokių, neturinčių narių vardų pavardės arba adresų. Nebuvo jokio pagrindo manyti, kad toks didelis vokių skaičius galėjo priklausyti Cicerio bendruomenės nariams. Ciceriočiai viešni kitus pažįsta ir žino, kad negalėjo būti toks didelis n egalėsių paprastu būdu balsuoti narių skaičius.

Seimo nariai taip pat žinojo, kad į Marquette Parko "balsavimo dėžę" buvo įmesta dar didesnis "balsavusių paštų" vokių skaičius. Jiems taip pat žinoma, kad "balsus skaičiuosieji" niekad nesiteikė duoti tų "balsavimo paštų" patikimos atskaitomybės. Jie rėmėsi garbės teismo sprendimu, kuris klausimo iš esmės nesvarstė, bet besiva duodamas techniskumu, netiesioginiai tuos "balsavimus paštų" sunkionavo. Nei Cicerio, nei Marquette Parko apylinkių bendruomenės jokio paaiškinimo negavo.

"Balsavimas paštu" labiau patinka JAV Lietuvių Bendruomenėi, negu bet kuris kitas mažos grupelės triksas, o čia dabar New Jersey kuopa siūlo didesnę lietuvių organizacijai naudoti tą patį metodą. Yra atsitikimų, kur balsavimas paštu yra pateisinamas. Jis gali būti legalus ir teisingas. Bet New Jersey kuopa pasirinko blogą laikotarpį. Spaudą skaitantieji nariai žinojo, kas aukštojoje Bendruomenės vadovybėje buvo suplanuota ir kas padaryta. SLA nenorėjo, kad panašiai keli gudruoliai pasiektų ir su Susivienijimu Lietuvių Amerikoje.

Visa eilė atstovų pasisakė prieš "balsavimus paštu". Jie paklausė įstatų komisijos rekomendacijos, kuri patarė dabartiniu metu nekeisti SLA nominacijų ir rinkimų įstatų. SLA turi seną, gerai veikiančią rinkimų sistemą. Balsuoja kuopos. Balsavimas slaptas, bet balsavimo duomenys skelbiami. Jie suskaičiuojami kuopose, pranešami Nominacijų ir rinkimų komisijai. Tiesioginiai balsavimai spaudoje. Vėliau, kai balsus suskaičiuoja seimo rinkta komisija, ji taip pat paskelbia rinkimų duomenis. Jeigu pasitaiko sugadintų balsų, tai ir jie paskelbiami. Vienu žodžiu, visuomet ir visur galima balsus patikrinti.

SLA seimo nariai prisimena, kaip prieš porą metų buvo grupelė SLA narių, prievarta norėusių užurpuoti balsams skaičiuoti komisijos narių pareigas. Jie darė spaudimą į SLA vadovybę, bandė įsilaužti į posėdį, bet pirmtininkas ir vadovybė apgynė Seimo rinktos komisijos teises ir neleido pašalinams kisti nosies į įstatymais nustatytą balsų skaičiavimą.

Seimas didelę balsų daugumą atmetė New Jersey kuopos pasiūlymą. Nutarta palikti tuos pačius nuostatus nominacijoms ir rinkimams.

Bet Mikas Klimas nėra toks žmogus, kad jis taip lengvai pasiduotų daugumos valiai. Jau nubalsavęs, jis ir vėl paprašė balso ir pradėjo aiškinti, kaip yra sunku dabartiniu metu ne tik su nominacijomis, bet ir su balsavimais. Jis pasisakė, kad yra prirašęs didoką skaičių narių.

POEZIJOS VEIKALAI

Poezija — kaip pavasaris, kuris pradžioje pro tirpstantį sniegą liepia lazdynui išsileisti mažutį deimantų spindintį žiedą, apkaisto medžių šakas žirginiais, kaip konfetėmis ir pamažu įveda į gamtos vaizdą ir garsų stebuklus. Dramatiškai besikeičiančiose gamtos scenoizdėse svaioja juokaujama ir verkiama poetai, pajėgdami išreikšti žodžiais jausmų ir minčių gelmes.

Naujienose yra gausus pasirinkimas poezijos leidinių:

1. J. Augustaitis. Vaidilūnė, ŽVAIGŽDĖTOS NAKTYS. Didelio formato, 128 psl. Kaina \$1.
2. Jurgis Baltuškaitis. ŽEMĖS PAKOPOS. Elegijos, giesmės, poemos. Kišeninio formato, 157 psl. Kaina \$2.00.
3. Butkų Juzė. EILĖRAŠČIAI IR RASTAI. 155 psl. \$1.50.
4. Vincas Jonikas. LYDEJAU VIESNIA VETROJE. Eilių rinktinė, 169 psl. Kaina \$3.00.
5. Kleopas Jurgelionis, GLUDI - LIUDI. Lyrikos eilės, 105 psl. \$2.00.
6. Anatolijus Kairys, AUKSINĖS DEJA. Eilėraščiai, 86 psl. \$2.00.
7. Nadas Rastenis, TRIJU ROŽIŲ ŠVENTE. Eilutės pasakojimai apie 3 išvyktas lietuviškas senovės laikas; su autoriaus iliustracijomis. \$5.00.
8. Nadas Rastenis, THE FOREST OF ANTIKSCIAI, Antano Baranauko "Anykščių šilėlis", vertimas, 42 psl. \$2.00.
9. Balys Rukša, UGNIES PARDAVEJAS. Eilės, 95 psl. \$1.00.
10. Stasys Santvaras, ATDARI LANGAI. Rinktinė lyrika, 167 psl., \$3.00.
11. Stasys Santvaras, AUKOS TAURĖ, 5-ji lyrikos knyga. 152 psl. \$2.50.
12. Petras Sagatas, SAULĖLEIDŽIO SPINDULIUOSE. Eiliuotų kūrinių rinkinys, 92 psl. \$1.00.
13. Petras Sagatas, PLAUK, MANO LAIVELI. Eilėraščiai, 112 psl. \$1.00.
14. Eugenijus Gruodis, AGUONOS IR SMELIS. Eilės, 70 psl. \$1.00.
15. Elena Tumiene, KARALIAI IR ŠVENTIEJI. Eilėraščiai, 80 psl. \$2.50.
16. Alfonsas Tyruolis, METU VINGIAI. Lyrikos rinktinė, 180 psl. \$3.00.
17. Jonas Valaitis, SENOVĖS LIETUVIŲ DIEVAI. Mitologijos posmai, 55 psl. \$1.00.
18. Adomas Jasas, BOK PALAIMINTAS. Poezija, 115 psl. \$3.00.

Norėdami įsigyti šias ar kitas knygas, prašome atsilankyti į Naujienų raštinę arba užsakyti paštu, pridėdami čekį ar piniginį orderį.

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

KNYGOS ANGLŲ KALBA

A VISIT TO SOVIET OCCUPIED LITHUANIA. Čikagietės išpūdziai okupuotoje Lietuvoje apsilankius. 101 psl. Kaina \$1.00.

J. Jasminas, A KISS IN THE DARK. Pikantiški ir intymūs nuotykių aprašymai, palmti iš gyvenimo. Lengvas stilius, gys kalba, gražiai išleista 150 psl. Kaina \$2.50.

Kristijonas Donelaitis, THE SEASONS. Klasinės poemos "Metai" poeto Nado Rastenio vertimas. Gražus leidinys, 127 psl. Kaina \$3.00.

Dr. Juozas B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT. Istoriniai DLK vytauto bruozai, paliečiantio laiko Lietuvos valstybės ir jos kaimynų istoriją 211 psl. Kaina \$3.00. Kietais viršeliais \$4.00.

Dauguma šių knygų yra tinkamos dovanos įvairioms progoms. Jas ir kitas knygas galima įsigyti atsilankius į Naujienas arba atsiuntus čekį ar piniginę perlaidą.

NAUJIENOS

1739 South Halsted Street, Chicago, Ill. 60608

Neseniai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

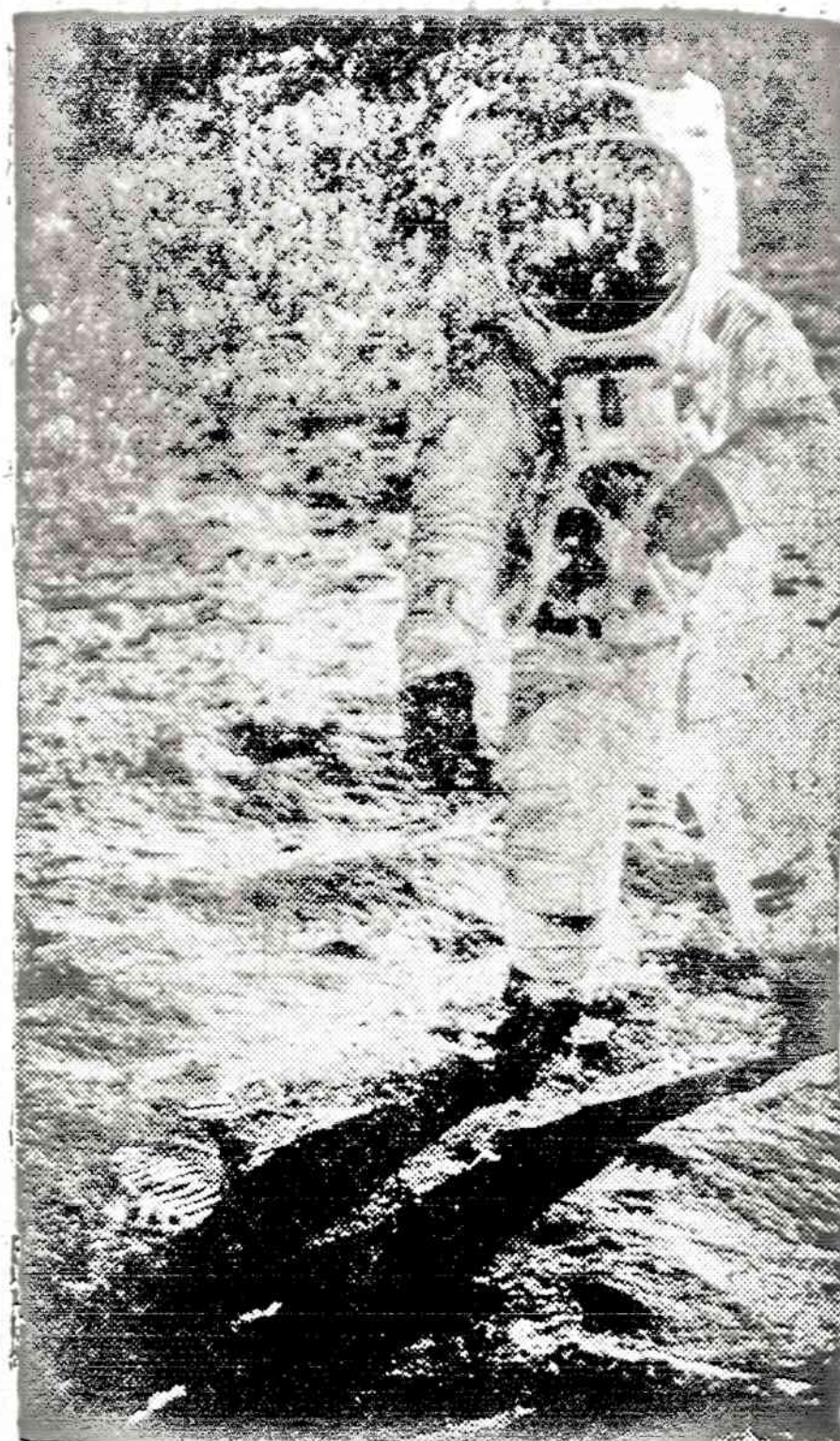
Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakydamos 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

Astronautas Aldrin atrodo kaip ne šios žemės gyvis. Nuotrauka daryta prieš 5 metus, liepos 20 d., pirmą kartą JAV astronautams nusileidus mėnulio paviršiuje.

metodą. Yra atsitikimų, kur balsavimas paštu yra pateisinamas. Jis gali būti legalus ir teisingas. Bet New Jersey kuopa pasirinko blogą laikotarpį. Spaudą skaitantieji nariai žinojo, kas aukštojoje Bendruomenės vadovybėje buvo suplanuota ir kas padaryta. SLA nenorėjo, kad panašiai keli gudruoliai pasiektų ir su Susivienijimu Lietuvių Amerikoje.

Visa eilė atstovų pasisakė prieš "balsavimus paštu". Jie paklausė įstatų komisijos rekomendacijos, kuri patarė dabartiniu metu nekeisti SLA nominacijų ir rinkimų įstatų. SLA turi seną, gerai veikiančią rinkimų sistemą. Balsuoja kuopos. Balsavimas slaptas, bet balsavimo duomenys skelbiami. Jie suskaičiuojami kuopose, pranešami Nominacijų ir rinkimų komisijai. Tiesioginiai balsavimai spaudoje. Vėliau, kai balsus suskaičiuoja seimo rinkta komisija, ji taip pat paskelbia rinkimų duomenis. Jeigu pasitaiko sugadintų balsų, tai ir jie paskelbiami. Vienu žodžiu, visuomet ir visur galima balsus patikrinti.

SLA seimo nariai prisimena, kaip prieš porą metų buvo grupelė SLA narių, prievarta norėusių užurpuoti balsams skaičiuoti komisijos narių pareigas. Jie darė spaudimą į SLA vadovybę, bandė įsilaužti į posėdį, bet pirmtininkas ir vadovybė apgynė Seimo rinktos komisijos teises ir neleido pašalinams kisti nosies į įstatymais nustatytą balsų skaičiavimą.

Seimas didelę balsų daugumą atmetė New Jersey kuopos pasiūlymą. Nutarta palikti tuos pačius nuostatus nominacijoms ir rinkimams.

Bet Mikas Klimas nėra toks žmogus, kad jis taip lengvai pasiduotų daugumos valiai. Jau nubalsavęs, jis ir vėl paprašė balso ir pradėjo aiškinti, kaip yra sunku dabartiniu metu ne tik su nominacijomis, bet ir su balsavimais. Jis pasisakė, kad yra prirašęs didoką skaičių narių.

reikės tiek daug laišku rašyti, bereikalingai leisti pinigų pašto ženklams ir svarbiausia, nereikės leisti bereikalingai laiko. Tuo tarpu gabus SLA organizatorius galės gauti dar daugiau naujų narių...

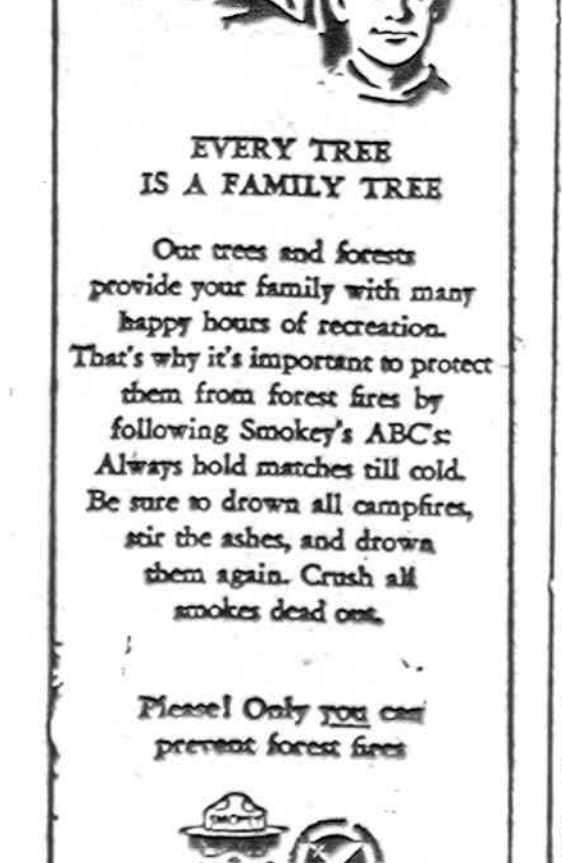
— Visi žinome, kad SLA įstatų leidžia SLA nariui iš vienos kuopos persikelti į kitą. Jau daugelis narių persikėlė iš vienos kuopos į kitą, tai kodėl kažkas galėtų dabar tiems nariams trukdyti persikelti iš Klimo kuopos... Gal yra koki kiti sumetimai, dėl kurių Klimo kuopos nariai nepersikelia į veikiančias kuopas, bet mes jų nežinome ir jų neturėt būti.

Gofensas nuginklavo Klimą, niekais pavertė jo argumentus. New Jersey 3 kuopos ir M. Klimo pasiūlymas seime buvo atmetas.

Reporteris

Pasveikink savo draugus per "Naujienas"

"NAUJIENOS" KIEKVIENO LIETUVIO DRAUGAS IR BICIULIS

GAMTA IR ŽMONĖS

Silta ar šalta

Lengva polemizuoti kur susidaro du poliai. Dvi grupės su skirtingais nusistatymais, kaip jį suvokti. Deja, su kuo ir bekalbėtum ta tema, lietuviai nostalgikai taria Floridos vardą, apie ją sapnuoja ir Floridą iškalbingai gina, ten savo amžiaus sutaupas veža, "rezidentijas" perka, pusę metų gamtos pirtyje kaista ir karstuose į Chicagą grįžta...

Peržvelkime visą žmogaus kilmę ir rasėmis bei tautomis vystymosi literatūrą, visur susidursime su vienu aiškiu faktu, kad žmogaus evoliucija greičiau, sparčiau bei kūrybingiau reiškėsi nuosaukiosiose (temperate) zonos. Tropikų advokatai pastebės Egipto ir Artimųjų bei Vidurinių Rytų senovės kultūros paminklų griuvėsius, bet niekas dar nenustatė tų kraštų temperatūros anais "priestvaniniais" laikais, nors ir šiandien tas šalis greičiau tinka priskaityti prie nuosaukiųjų. Europos civilizacija ir kultūra pasivijo ir pralenkė visas civilizacijas ir kultūras dėl to, kad europiečiai nepranaudė savo epochos nuogomis bambomis gulėdama baobabo medžių pavėsiuose, o statė, kūrė ir

išradimus darė kailiniais ir parkomis apsivilkę. Mes gi didžiųjų jėgų priklausą narsijų šiaurės genčių — nordikų rasei, o ne hotentotams ar bušmėnams!

Kraujo šaldymas, o ne šildymas padeda žmogui daugiau šilumos pasaulyje atlikti ir ilgiau gyventi ar priešingai. Michigan valstybinio universiteto mokslininkas Dr. Barnett Rosenberg su kolegomis darydamas eksperimentus su kūno šildymais ir šaldymais priėjo išvados, kad ta metodą kada nors tinkamai išdirbus ir pritaikius bus galima žmogaus amžių pailginti iki 200 metų arba — tiksliai — iki 198 metų! Savo šaldymo metodu jis muselėms (vaisių, fruit flies) jų amžių pratęsė nebe kelis, bet kelias dešimtis kartų.

"Mes jau pailginome muselių amžių žemindami jų kūno temperatūrą, pasakė jis. Iš šios partijos yra galima daryti išvadą, kad žmogaus amžių galima pailginti iki 198 metų, numažinant žmogaus kūno temperatūrą iš normalios 98.6 laipsnių iki 87.8".

Dr. Rosenberg su tyrinėtojų grupe daro eksperimentus ieškodami "jaunatvės šaltinio". Jie ieško to vaisto, kurs paveiktų tą smegenų vietą, kuri kontroliu-

ja temperatūrą. "Visokia organinė medžiaga ilgiau gyvena vėsesnėje temperatūroje", sako Dr. Rosenbergas. "Kūno vėdinimas lėtina kūno celių senėjimą. Panašiai kaip kad šeiminingas maisto produktus deda į šaldytuvą, kadangi šaltai ilgiau laikosi".

Minėtieji tyrinėtojai eksperimentus darė su keturiomis muselių grupėmis, kiekvienoje po 400 muselių.

Pirmoji grupė laikyta 91 laipsnio šilumos temperatūroje išgyveno savo amžių vidutiniškai per 10 dienų. Antroji grupė, kuriai temperatūra nustatyta 87.8 laipsnių, gyveno iki 20 dienų. Bet trečioji grupė prie 80.6 laipsnių gyveno vidutiniškai po 50 dienų, o prie 77 laipsnių išgyveno net po 70 dienų!

Dabar Dr. Rosenbergas su savo padėjėjais pradėjo panašius bandymus daryti su pelėmis, kurių kūno temperatūros sistema yra lygi žmonių sistemai.

Tais patyrimais remiantis iškoma išrasti tokį vaistą, kurs nekenkdamas galėtų numušti žmogaus kūno temperatūrą iki tam tikro laipsnio.

"Jei viskas gerai seksis, jau po 10 metų bus galima tą vaistą išbandyti su žmonėmis", pasakė jis, bet to vaisto pavadinimo reporteriams nesakė. J. P. (b. d.)

ROOFING

All kinds of roofs. Steep and flat. Chimneys, gutters and downspouts. Free estimate. All work guaranteed.

LOWEST PRICES

A. ABALL ROOFING CO.

1159 N. Long Ave.
Phones: 521-6047

2409 N. Clyborn
935-2660

GEROS DOVANOS

ŠIOS KNYGOS PARDUODAMOS DABAR "NAUJIESE" su DIDELĖMIS NUOLAIDOMIS:

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais, vietoje \$4.00 dabar tik \$3.00. Minkštais viršeliais tik \$2.00.

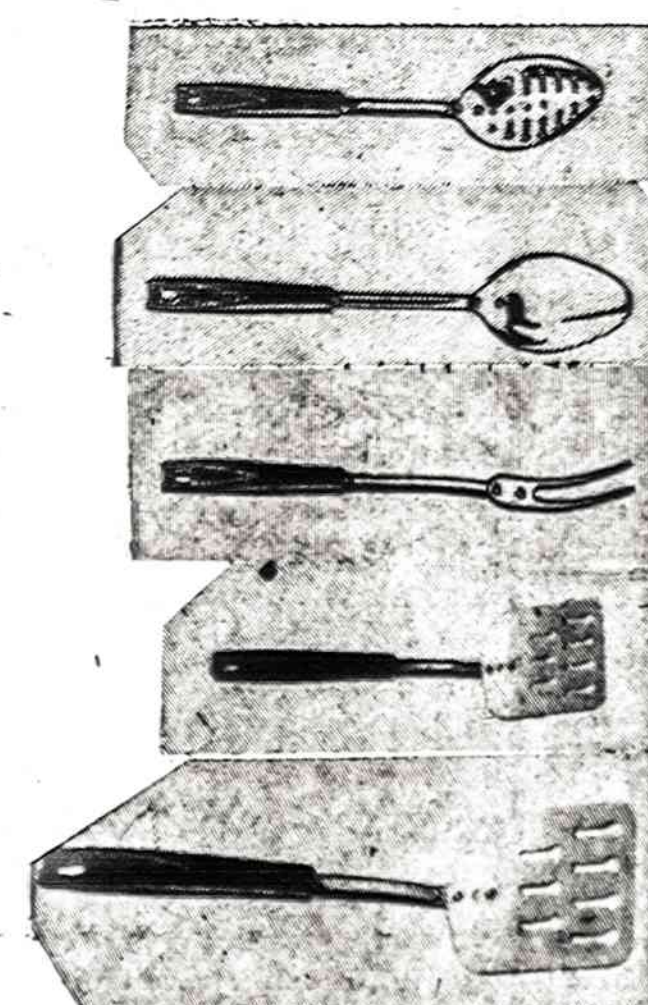
Dr. A. J. Gussen — AUKSTA KULTūra — ŽIAURUS ŽMONĖS. Kelionės po Europą išpūdziai. Vietoje \$2.00 dabar tik \$1.50.

Galima taip pat užsakyti paštu, atsiuntus čekį arba money orderį.

NAUJIENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

VERTINGOS DOVANOS TAUPYTOJAMS

Kas atidarys naują \$250 taupymo sąskaitą arba įdės tokią sumą į turimą sąskaitą, tai gaus viršuje matomą 5 gabalų virtuvės setą veltui, kol turėsime atsargų.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobilams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100.

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$24.00 per year. \$13.00 per six months. \$7.50 per 3 months. In other USA localities \$22.00 per year. \$12.00 per six months. \$6.50 per three months. Canada \$24.04 per year; other countries \$25.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose:	
metams	\$24.00
pusei metų	\$13.00
trims mėnesiams	\$7.50
viename mėnesiui	\$3.00
Kitoje JAV vietoje:	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.50
viename mėnesiui	\$3.00
Užsienio:	
metams	\$25.00
pusei metų	\$14.00
viename mėnesiui	\$3.50
Nauijienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius, leidžia Naujienu Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Telef. HAYmarket 1-6100. Pinigius reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.	

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryte iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Kazys Boruta — geras vertėjas

Rašytoja ir poetą Kazį Borutą okupantas ilgiausius mėnesius tardė ir kankino Vilniaus ir Minsko čekos po- grindžiuose, neleidavo miegoti, kankino badu ir klau- sinėjo apie tokius dalykus, kurių Boruta nežinojo. Nega- lėjo primesti jam konkretaus kaltinimo, jie jį paleisda- vė, ir dar atidžiau sekė kiekvieną jo žingsnį. Praėjus kelioms savaitėms Borutą ir vėl suimdavo ir tada tardė ir kaltino naujais išgalvotais „nusikaltimais“. Šį kartą jis turėjo aiškintis su kuo jis susitikdavo, ką jis kalbė- josi, ką kas pasakė.

Okupantas ir „rašytojo“ Gudaičio Guzevičiaus va- dovaujami čekistai apie du metus kankino Kazį Borutą, atskyrė jį nuo šeimos ir artimųjų, o 1948 metais jį nutei- sė aštuoniems metams sunkių darbų kalėjimo. Čekis- tas Guzevičius negalėjo pakęsti, kad Kazys Boruta net ir rusų okupacijos metais buvo skaitomas rašytoju, o Guzevičius lietuvių inteligentų buvo skaitomas papras- čiausiu grafomanu. Pirmasis okupacijos metais Guzevi- čiaus „romanoi“ buvo kepmi kaip nepriklausomos Lie- tuvos laikais bulviniai blynai, bet netrukus juos teko brukte brukti „naujos santvarkos“ statytojams. Kiek- vienas policijos ir valstybės tarnautojas privalėjo pirkti Guzevičiaus „Kalvio Ignoto teisybę“.

Borutos nelaimės prasidėjo, kai jis, sovietų susi- siekimo priemonėmis priversta iš Alytaus atgabentas į Vilnių, nesutiko įsitraukti į „didžiojo brolio“ statomą „socialistinę santvarką“. Boruta nebijojo socialistinės santvarkos, tikėtai jis norėjo, kad ją statytų „didieji bro- liai“. To darbo turėtų imtis patys mažiausieji, kuriems jis menamai ir statomas. Boruta negalėjo savo minčių išdėstyti, bet jis, protestuodamas prieš „didžiojo brolio“ prievartą, išėjo iš salės. Greta jo sėdėjęs rašytojas Puti- nas salėje pasiliko, o Boruta, užgirdęs prievartos reika- lavimus, išėjo... Išėjo ir vaikščioja koridoriuje. Rei- kalai dar pablogėjo, kai poetas Kazys Jakubėnas papa- sakėjo susirinkusiems, kokiomis sąlygomis jam ir ki- tiems poetams lietuviams tenka „kurti“... Už tą papa- sakojimą Kazys Jakubėnas užmokėjo gyvybę, o Kazys Boruta buvo tardomas ir kankinamas, kol visiškai pra- šiandien, praėjus 25 metams nuo žiauriausių tar- rado savo sveikatą.

dymų ir veik dešimčiai metų nuo poeto mirties, prade- dama šilčiau vertinti rašytojas. Praeitais metais buvo

išleisti Borutos eilėraščiai, šiais metais išleistas vienas kitas jo vertimas, o šių metų liepos 6 d. Literatūroje ir mene įdėtas Vytauto Kubiliaus straipsnis, pavadintas „Kazys Boruta — vertėjas“. Rokiškietis Kubilius, baigęs Vilniaus universitete filologiją, pradėjo domėtis ne- paprastai sodria ir skambia Borutos kalba. Jis parašė studiją apie Borutos vertimus. Boruta pats kūrė, bet jis vertė ir iš kitų kalbų. Jis išvertė Pearl Buck „Gerąją že- mę“, „Sūnus“, Ibseno „Brandtą“, Korolėnos „Kada giria pasikels“ ir visą eilę kitų veikalų. Nedrįsdamas vertinti Borutos poezijos ir beletristikos, Kubilius šitaip vertina Borutos vertimus:

„Boruta išsaugo išverstame kūrinys poetišku- mo dvasią. Tai retas atvejis prieškariniuose verti- muose — dauguma įstrigdavo atskirų žodžių ir vaiz- dų kopijose, ne iš tolo neprieję spinduliuojančio branduolio, kurį galima tik atkurti, o ne išversti... K. Boruta stengėsi versti ne žodžius, o kūrinio jėgą ir dvasią... (Literatūra ir menas, 1974 m. liepos 6 d., 5 psl.).

Visi žinome, kad Boruta buvo maištininkas. Jis protestavo prieš bereikalingą spaudą, jis kovojo už žodžio laisvę ir kvietė jaunimą maištauti, jeigu negali- ma legaliomis ir įtikinimo priemonėmis rasti bendros kalbos. Boruta parašė kelis poezijos rinkinėlįs, bet pla- čiausiai po visą kraštą buvo pasklidusi jo „Kryžių Lie- tuva“. Borutą baudė karo komendantas, kai negalėjo jam bylos sudaryti, jam ketveris metus kalėjimo davė teismas, nors prokuratūra buvo pasižadėjusi bylos ne- kelti, jeigu jis iš Vienos universiteto sugrįš į Lietuvą. Sėdėdamas Kauno kalėjime Boruta gerai išvertė kelis pasaulinės literatūros veikalus.

Kubilius, vertindamas Borutos vertimus, pabrėžia kad didžiausioji jų dalis buvo padaryta kalėjime, kai ra- šytojas vertimais galėjo uždirbti litą kitą savo šeimai išmaitinti. Bet Kubilius nutylė labai svarbų faktą. Bo- ruta žymiai ilgiau prasidėjo „tarybinės“ Lietuvos ka- lėjimuose, negu nepriklausomos Lietuvos kalėjime. Ku- bilius tyli, kad Boruta, laikomas Vilniaus kalėjime, ne- išvertė nei vieno dalykėlio. Kalinio gyvenimas „komu- nistinėje“ Lietuvoje keliais atvejais buvo daug sunkes- nis, negu nepriklausomoje Lietuvoje. Borutą Vilniuje ne- tik versti negalėjo, bet jis negavo plunksnos ir popie- rius. Vietoj rašymo priemonių, kankinimas nemiga ir vis naujai išrandami kaltinimai gerokai apardė jo ner- vus ir padarė nedarbingu. Rašymo sąlygas bolševikai sudaro tik tai tiems, kurie teikia čekai geriausių savo draugų charakteristikas.

Džiugu, kad Kubilius galėjo studiją baigti apie ko- munistų anksti į kapus nuvarytą poetą šitokių vertinimu:

„Meistriškai vertindamas liaudies dainas, dra- mos kūrinius, daugiasluksnes epopejas, K. Bo- ruta vadovavosi realistinio vertimo principais: per metaforas reikia išsimeklėti iki jausmų tiesos ir su- susilieti su kūrinio nuotaika; reikia išsaugoti nacio- nalinio pasaulio ypatingumą ir pasijusti jame visiš- kai laisvai; reikia maksimaliai išnaudoti gimtosios kalbos fondus, kad vertimas darytų originalo ispū- dį“. (Ten pat).

Vertėjui reikia ne tik kalbas mokėti, bet jis turi jį- jausti ir verčiamo veikalo nuotaikas.

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI SKELBKITĖS NAUJIENOSE

ginėms mokinių organizacijoms: aušrininkams, visuomenininkams, ateitininkams, jau slapta vei- kusiomis gimnazijose dar caro metais. R. gimna- zijoje dar buvo ir vadinamoji bešalių organizacija be ryškesnės ideologijos, veikė mokslo dalykų me- gėjų būreliai. Iš R. gimnazijos vidaus darbo tvar- kos aiškėjo, kad ypač buvo naudingas Mokytojų ir Mokinių tarybų bendradarbiavimas mokinių disciplinos, mokslo paskatos bei pažangos atžvil- giais.

Betgi tuomet visose gyvenimo srityse domina- vė krikščionys demokratai negalėjo pakęsti R. gimnazijos vadinamosios laisvamanybės, nors to- ji laisvamanybė ne tikai nebuvo žalinga, bet sie- kė auklėjimo bei mokymo pažangos mokykloje. Buvo prasimanyta tiek įvairių R. gimnazijos nie- kinimų, kad kr. demokratų frakcija iškėlė dėl R. gimnazijos net interpeliaciją Seime. Opozicija į šią interpeliaciją atitinkamai reagojo. Švietimo mi- nisteris tuomet buvo Juodakis, kurio laikysena pa- lankumo R. gimnazijai nesudarė — Seime kalbėjo apie kažkurį nihilizmą R. gimnazijoje. Kad pra- blaivytų ir sutvirtėtų R. gimnazijos padėtis, jos lai- kytojai (Laikytojų komitetas) nutarė gimnaziją pavesti Lietuvos Mokytojų Profesinei Sąjungai.

Betgi R. gimnazijos persekiojimas nesiliovė. Marijampolės apskrities viršininkas Misiurevi- čius, įsisteikdamas kr. demokratų valdžiai, areš- tavo keletą R. gimnazijos mokinių (nieku dėta mokinių Adomaitį ir kt.), įtariamus komunizmu. Juos ištardęs iš kalėjimo paleido, bet sudaryta

V. PROSAS

TARPTAUTINIS BANDITIZMAS

Prisipirti prie sienos vakarai kar- tais ima ir prisipažįsta, jog jie Teherano, Jaltos ir Potsdamo konferencijose klydo. Vienok jie nenori girdėti, kai jiems sakoma, jog tai nebuvo vien tik klaida, bet nusikaltimas. Ir dar dau- giau, tai buvo tarpvalstybinis banditizmas, kurio pasekoje dau- giau šimto milijonų nekaltų žmonių, dešimt nekaltų tautų pateko Sovietų Rusijos vergi- jon. Taip buvo paniekinti ge- riausios demokratijos principai: žmogaus asmens laisvė ir jo tei- sė. Šito vakariečiai nenori prisiminti.

Nedaug kas žino, kad vakarie- čių kapitalas sutvėrė, išugdė ir tebeplaiko rusiškąjį komuniz- mą, komunistinės diktatūros su- kurtą vergiją. Jei vakariečių pelno gėdos nebūtų buvęs toks didelis, tai komunistinė ver- gija Sovietų Rusijoje, josios dik- tatūra, besimaudanti nekaltų žmonių kraujuje, būtų senai pa- ti dingusi. Vakaryų kapitalas ją išgelbėjo ir dabar tebegebsti.

Štai, va, šiomis dienomis dar vienas anspaudas uždėtas ant pa- vėregtųjų tautų nelsavės — antspaudas kapitalistinio bandi- tizmo, prailgęs pavergtųjų tautų vergiją. Ir tas antspaui- das buvo uždėtas vardan žmo- niškumo ir taikos, kaip antai:

Occidental Petroleum Co. pre- zidentas dr. Armand Hammer 1974 m. birželio mėn. 29 d. Mas- kvoje pasirašė su Sov. Rusija net šešis biiznio kontraktus su- moje 20 milijonų dolerių. Pasi- rašius sutartį sovietų užsienio ministerijoje, Hammer išsireiškė, jog tai istorinis momentas, kad sutarties pasirašymas įvy- ko trečiosios Sovietų-Amerikos viršūnių konferencijos metu.

Pagal sutartį, Occidental Co. įrengs Sov. Rusijoje trašų fa- brikus apie 180 milijonų dolerių vertės. Priedo, be to, minėta kompanija įrengs, praplės bei pagerins uostus, kurie paleng- vins trašų siuntimą sovietų lai- vais į Ameriką ir iškrovimą iš Floridos atvežamas fosfatų ža- liavas, reikalingas minėtiems trašų fabrikams. Kaip žinia, Occidental Petroleum Co. nesė- nai supirko visus Floridoje esan- čius Fosfato žaliavų turinčius laukus.

Iš paviršiaus pažvelgus, neat- rodo, kad tai būtų blogas biznis. Taip, pakankamai geras, bet tik pasirašiusiems, būtent:

1. JAV exporto-importo ban- kas suteikė ta progą Sovietų Ru- sijai 180 milijonų dolerių pasko- la iš 6%, tuo tarpu, kai Ame- rikos biznierių savo reikalams

turi mokėti už paskolas net iki 12%.

2. Minėta 180-ties mil. pasko- lą sovietams garantavo JAV vy- raiusybė. Tai reiškia, jei Mask- va 1978 metais, fabrikus pabai- gus statyti, atsisakytų mokėti minėtą skolą, tai tą sumą turės sumokėti Amerikos mokesčių mokėtojai — dirbantysis luomas.

Tokių atsitikimų, kad Maskva atsisako mokėti skolas, praeiti- vakariečių — Maskvos biiznio santykiuose galima apčiai rasti.

3. Pagamintas trašas Sov. Ru- sijoje, Amerikos pastatybės fabrikuose, į Ameriką atgabens sovietiški laivai, pasikraudami, atgal plaukiant, Floridoje iškas- tas fosfatų žaliavas.

4. Tokio biiznio blogio šuo yra pakastas tame, kad Amerikos ūkiai turės mokėti aukštesnes trašų kainas, nes bus priskaity- ta visos transporto, pakrovimo- iškrovimo ir visos kitos išlaidos, kaip, pavyzdžiui, gamybos ir pe- ti dingusi. Aikšu, minėtas išlaidas, dengs Amerikos vartotojai, dau- giausiai dirbantieji. O kad trašų kainos nebūtų tokios didelės, tai vyriausybė, mokesčių moki- tojų sąskaiton, galės primokėti subsidijas.

5. Trašų instituto vienas na- rių, William J. White, pareiškė, kad Amerikoje yra trašų trūkum- as, net iki 15%, nors trašų fa- brikai ir dirba pilnu apkrovi- mu. Tačiau, kai Georgia valsty- bėje vienas trašų fabrikas pa- prašė valdžios leidimo, kad ga- lėtų praplėsti įmonės, tai pra- šymus nebuvo patenkintas.

Amerikoje dirbančiojo luo- mo sluoksniš šiandien moka auk- štas maisto kainas todėl, kad pe- reitais metais buvo pasirašyta grūdų biiznio tranzakcija su Maskva. Mokesčių mokėtojai, tokio biiznio pasekoje, sumokė- jo 400 milijonų subsidijos, kad būtų galima išpildyti Maskvos grūdų pirkinį. Šis grūdų biiznis pirmą kartą istorijoje išstūnijo Amerikos svirny aruodus ir su- mažino ¼ pereitų metų derliaus atsargas. Tai biiznis, kuris be- veik trigubai pakėlė duonos ir kartu visų kitų produktų kai- nas. Atėityje šis maisto kainų reikalas ne tik kad nepagerės, bet numatoma — pablogės, nes, kaip minėta, trūksta žemės ūkiui trašų. Amerikiečių statomi ties Maskva trašų fabrikai reikalo ne- pagerins, bet tik papildys biiz- nierių kišenes.

„The Atlanta Journal“, straip- snyje „Blatant Stupidity“, na- grindėdamas šį klausimą, rašo: „Kai mūsų paskolų procentai auga, kai mūsų trašų pasiūla mažėja, tai mūsų mokesčių mo-

kėtojai pasiryžę suteikti 180 mil. dolerių paskolą tikslu gaminti sovietams trašas.

Trašų fabrikų statyba Sov. Rusijoje yra dalis apgaulingos detentes, kurią Niksono admi- nistracija sistematiškai vykdo. Tai dar vienas administracijos pavyzdys, kuris, atrodo, deten- tes vardu intensyviai praturtina komunistinius kraštus ir kuris neįstengia suprasti blogo vidaus reikalų būvio“.

Žinoma, mes negalime pakeis- ti, tačiau pravartu suprasti ir žinoti. Mes juk esame krašto piliečiai, balsuotojai.

Bendri pietūs ALVUDO Lietuvių Sodyboje

Alvudo darbuotojai p.p. Elz- bieta ir Antanas Kleizai, su sa- vo sūnum Vlado, savo 30 metų tremties progą, liepos mėn. 3 dieną, Lietuvių Sodybo- je, suruošė bendrus pietūs So- dybos gyventojams, kuriuose dalyvavo visi Alvudo seneliai.

Svečiais dalyvavo: Kun. Kuzminskas, gen. M. Reklaitis, p. Ald. Rimienė, p. Žibutis, p. Šalpkaukaitė iš Washingtono, p. Saldukienė, J. Bružienė bei kiti. Kalbą pasakė p. Sofija Oželienė. Buvo sugiedota il- giausių metų!

Lietuvių Sodybos gyventojai sudėjo \$30.00 ir paaugojo Al- vudui.

Pažymėtina, kad p.p. Elz- bieta ir Antanas Kleizai, daug darbuojasi labdarai ir turi už- sipelnę simpatijų visų Lietuvių Sodybos gyventojų ir aplinki- nių kaimynų bei tremtinių tau- tiečių

Ant. Kevėža

„GIMINĖS“

Pas ūkininką atėjo pakeileivis ir pasisakė, kad jis esąs ūkinin- ko giminė. Ūkininkas svečią ma- loniai priėmė ir pasikvietė pie- tums. Bepietaujant ūkininkas atėjęnų paklausė:

— Kaip jūsų pavardė ir iš kur atėjęs?

— Pakaušis, — šis atsakė. — Bet savo giminėje tokios pavardės nėgirdėjau, — su- abejojo ūkininkas.

— Kaip gi ne? Matai, tu turi pakaušį ir aš turiu pakaušį, tai ir esame giminės, — atsakė sve- čias sočiai pavalgęs.

24-38 CENTAI LAISKAMS

Pašto reikalų žinovai prana- šauja, kad 1984 m. pirmos kla- sės laiskams reikės mokėti 24 ar 38 centus, jeigu infliacija ne- bus sulaukta.

SKALTYK PATS IR PARAGINK

"NAUJIENOS" KIEKVIEÑO LIETUVIO

DR. A. S. IR B. ČIČULIS

PRAETIES APYBRAIŽOS

Rašo JONAS VĖLAITIS

44

R. gimnazijos atidarymas ir veikla

R. Marijampolės gimnazija buvo atidaryta 1919 m. sausio 10 d. visomis septyniomis klasėmis. Jau- tų pat metų pavasarį buvo paruošti ir gavo bran- dos atestatus pirmieji gimnazijos abiturientai, o ir vėliau kas metai (iki 1925 m. liepos 1 d.) baigė gimnaziją sekančios, iš viso 7, abiturientų laidos. Nedažnai taip būna, kad naujai atidaromoji mo- kykla, o ypač gimnazija pajęgtų paruošti tiek abi- turientų laidų, kiek metų jinai veikty, nes norma- liai mokyklos atsidaro viena ar dviem pirmųjų klasių ir tik tai vėliau pamečiu pasipildo sekančio- mis klasėmis. R. Marijampolės gimnazija iš karto galėjo atsidaryti visomis septyniomis klasėmis svarbiausia dėl to, kad moksleiviai grįžo iš trem- ties Rusijoje tęsti mokslą, na, ir iš viso kuriantis nepriklausomai Lietuvai buvo ypač didelis ver- lumas į mokslą.

Kas dėl R. gimnazijos vidaus tvarkos, tai ji kiek skyrėsi nuo įprastinių buv. Rusijos valdžios gimnazijų. R. gimnazija laikėsi mokinių savaran- kumo ir saviauklos principo. Dėl to mokiniams buvo leista sudaryti bendrinę sąjungą su ja atsto- vaujančia Mokinių taryba, kurioje dalyvavo du mokytojų atstovai, o Mokytojų taryboje buvo du Mokinių tarybos atstovai.

Be to, R. gimnazijoje buvo leista veikti ideolo-

byla pasiekė net valstybės gynėją Kaune. Gerokai vėliau valstybės gynėjas, neradęs kaltės įrodymų, bylą panaikino.

R. gimnazijos vadovybei buvo žinomas bolše- vikuojantis mokinsys Aleksa. Buvo griežtai ispė- tas ne tikai jis, bet ir jo motina dėl neleistino su- naus elgesio. Mokinsys Aleksa iš gimnazijos išėjo ir atsidūrė net Maskvoje. Deja, nusivylęs bolše- vizmu, sugrįžė Lietuvon ir tarnavo Norkaus emi- gracijos kontoroje Kaune. Matyt, teikė žinių Lietuvos Saugumui, nes bolševikų agentas jį Nor- kaus kontoroje nušovė.

R. gimnazijos niekinimas ir šmeižimas pasiekė aukščiausią laipsnį, kai dienraštis „Laisvė“ (kr. dem. organas) paskelbė biauriausiu prasimany- mų ir R. gimnazijos šmeižimų straipsnį. Dėl to jau R. gimnazija su mokinių tėvais apskundė laik- raštį „Laisvė“ teismui. Marijampolės taikos tei- sėjas, išsprendęs bylą, nubaudė „Laisvės“ re- daktorių V. Bičūną kalėjimu ir pinigų bauda pa- gal laikraščio tiražą. Antroje instancijoje, Mari- jampolės apygardos teisme, taikos teisėjo spren- dimas ne tikai buvo patvirtintas, bet bausmė dar kiek padidinta. Redaktorius Bičūnas įteikė Pre- zidentui malonės prašymą. Prašymas buvo paten- kintas.

R. gimnazijos uždarymas

R. gimnazija, veikusi visomis pilnomis klasė- mis, turėjusi tėvų ir visuomenės pasitikėjimą bu- vo tebeskriaudžiama: 1924 m. Šv. Ministerija nu- traukė R. gimnazijai teisėtai priklausiusią pašal-

pą. 1925 m. liepos 1 d. švietimo ministeris Joka- nas Realinę Marijampolės gimnaziją uždarė dėl to, kad ji neatitiko Šv. Ministerijos nusistatymą.

Amerikos parama gimnazijai

Čia minėtina ir tai, kad Realinę Marijampolės gimnaziją rėmė ir Amerikos lietuviai. Čikagoje buvo sudarytas šiai gimnazijai remti Komitetas, kurio pirmininkas buvo daktaras Karalius, o iš- dininkas Augustas (Augustinavičius), Naujienu redaktorių. Amerikos lietuvių aukos (1900 dōle- rių) sudarė pagrindą įsigyti Marijampolėje 30.000 litų vertės sklypą R. gimnazijos namams statyti. R. gimnaziją uždarius, Lietuvos Mokytojų Prof. Sąjunga sklypą pardavė ir iš gautų pinigų nupir- ko Lietuvos mokytojams (Prof. Sąjungos nariams) vasarnamį Palangoje.

Likvidavus R. gimnaziją, jos mokytojai ieško- jo darbo, kur kam pavyko jo rasti. Čia rašančiam su šeima teko nusikelti į Klaipėdą. Klaipėdos Kra- sto Direktorijos buvau priimtas mokytojauti Lie- tuvių, vėliau pavadintoje Klaipėdos Vytauto Di- džiojo gimnazijoje, Direktorijos išlaikomoje ir veikusioje pagal autonominius, paveldėtus iš Vo- kietijos įstatymus ir tvarką, nepriklausomai nuo Lietuvos švietimo Ministerijos. Kl. Vytauto Di- džiojo Gimnazijoje ėjau mokytojo pareigas 14 me- tų iki 1939 m. Hitleriui pasigrobian Klaipėdos Kraštą. Be tiesioginio darbo gimnazijoje teko veikti ir bendroje Kl. Krašto švietimo srityje.

(Bus daugiau)

HOT SPRINGS, ARK.

Varduvinių gegužinė-piknikas

Linksma birželio mėnesio varduvinių gegužinė-piknikas įvyko birželio mėn. 30 dieną prie Ouachita ežero, State Parke. Čia yra įrengta cementuota aikštė su stalais ir stogu labai gražiai iškišulyje į ežerą, kur vanduo supa beveik iš visų pusių. Pušų ir žaliųjų miškas taip gražiai žaliuoja ir nesuprasi ko tie medžiai taip linksmai šakomis siubudami su vėjelio šneka.

Čia Hot Springs lietuviai kaip ir praeitais metais susirinko gausiai, gal šimtas, o gal ir daugiau (kur čia miške susikačiavo), atšvesti: Antaninių, Joninių, Petrinių, Povilinių, Emilijų ir visų kitų varduvinių, kurie išpuola šiame birželio mėnesyje.

Dalyvavo: Antanas Kruklys, Antanas Zubavičius, Jonas Bagdanavičius, Jonas Šlegaitis, Jo-

nas Zdanis, Petras Balčiūnas, Petras Dambrauskas, kun. Petras Patlaba Petras Smaizys, Petras Stakauskas, Povilas Petrušionis, Emilija Mazeikienė... tegul bus man atleista, jei kurį ar kurią nors praleidau. Varduvinių žmonos paruošė valgius, nuo kurių "lūžo stalai... ir ko ten nebuvo, kaip sakoma, gal tik lakštingalos pieno trūko. Iš stalų buvo sudarytas gražus ratelis su aikštės viduryje. Susėdę Hot-springiškiai valgė ir gėrė linkėdami vieni kitiems ilgiausių metų ir sveikatos, o tų gėrimų tikrai netrūko, buvo karčios, saldžios, alučio ir vaisių sunkos...

Vilius Mozuraitis su armonika grojo šokiams. Šoko visi: jauni ir seni... Saulutei besileičiant į ežero bangas, nenoromis skirstėsi žmonės, kad toks linksmas su buvimas baigėsi. Svečių tarpe matėsi žmonių iš Chicago, Clevelando ir kitų vietovių. Visi ne-

paprastai gyrė šią vietovę ir tokią gražią Hot Springs lietuvių tradiciją, kartu paminėti ir pagerbti varduvinius. Ypatin-gai džiaugėsi šeiminkės, kad tokią gausybę svečių pavašinus nereikėjo lėkščių įlauti... Tikė-kime, kitais metais ir vėl paši-me...
Petras Smaizys

TRUMPAI

— **Dipl. agr. Jonas Daugėla** — lietuvis žurnalistas, "Nau-jienų" dienraščio bendradar-bis, ir žinomas visuomenės vei-kėjas prieš kurį laiką sėkmin-gai užbaigė Merymount Univer-sitete (Boca Raton) Real Es-tate kursą, o šiomis dienomis, išlaikęs valstybinius egzami-nus, įsigijo nuosavybės pirkimo teisę visoje Floridos vals-tadaryje. J. Daugėla artimoje ateityje yra numatęs įsijungti į kurią nors didesnę Floridos Real Estate įmonę. (Pr.)

— **Čikagos laukiniųškiai** ir jų prieteliai, sužinoję apie nau-jiausią iš okupuotos Lietuvos pabėgėlį, Laukuvos bažnyčios ilgamečio vargonininko sūnų, Aloyz Jurgaitį, surinko \$133.00 ir išsiuntė jam Italijon per Lie-tuvos Generalinį Konsulatą Či-kagoje.

— **Čikagos Svetimo Tarybos** svetimų kalbų skyriaus virši-ninkas P. J. Cudecki ir jo pa-dėjęs D. Oliver, praeitą sa-vaite dalyvavo ypatingame po-sėdyje su Lietuvos Generaline Konsule J. Daužvardiene ir Či-kagos lituanistinių mokyklų direktoriais bei mokytojais, ap-tarti naują "Proficiency Test" programą. Illinois valst. nau-jai praveistų įstatymu, studen-tams, stojantiems į viešąsias gimnazijas (public high scho-ols) ir išlaikusiems lietuvių kalbos žinojimo specialius kvoti-mus, bus pripažintas vienas pilnas mokslo kreditas. Bus kreiptas didelis dėmesys į stu-dentus lankiusius ar baigusius lituanistines mokyklas. Lietu-viai mokytojai gali būti įjungti į šios naujos programos paruo-simą ir pravedimą.

— **Teis. Juozas Krygeris**, vi-suomenės veikėjas ir spaudos bendradarbis iš Clevelando at-siuntė tokį laišką: "Malonus Redaktorium! 60 metų Naujie-nų sukakties proga, sveikinu Jus asmeniškai ir taip pat vi-šą Naujienų kolektyvą. Mano linkėjimai trumpi — Vivat, Cresceat, Floreat. Linkiu Jums brandaus darbo, o Naujienoms

geriausio pasisekimo". Naujie-nų vadovybė dėkoja p. J. Kry-geriui už sveikinimus, gerus linkėjimus ir už 10 dol. dovana Naujienų paramai.

— **Ted Easaty**, Melrose Park, Ill., pratešdamas prenumera-tą, kartu su gerais linkėjimais visiems bendradarbiams, at-siuntė vėjui 8 dol. Naujienų vadovybė nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams už dovanas, sveikinimus ir gerus linkėjimus. Visi skaitytojai yra prašomi remti Naujienas ir jas platinti. Visi lietuviai kviečiami atkreip-ti savo asmeniską dėmesį į Naujienas, gerai su jomis susi-pažinti ir pareikšti savo asme-niską nuomonę jaus užsiskant.

— **A. Andriulis**, Seascape Beach motelių bei vasarviečių savininkas, 3321 Atlantic Ave., Daytona Beach, Fla. 32018, pra-tęsdamas prenumeratą, atsiun-tė 8 dol. vėjui. Malonu išgirsti ir gauti linkėjimus bei dovaną iš puikios vasarvietės, kurią dažnai aplanko turistai iš vasa-rodami ar tik pravažiuodami, čia rasdami puikų patarnavimą, teisingą informaciją ir lietuviš-ką spaudą. Naujienų vadovy-bė už visą tai nuoširdžiai dė-koja.

— **Aleksas Smilga** išrinktas Dainavos ansamblio valdybos pirmininku, Jonas Paštukas — vicepir., Vytautas Radvys — iždin., Dangulė Ilginytė — sek-r., Nelė Paulauskaitė — specia-liams uždaviniams. Revizijos komisijon išrinkti — Vytautas Jasinevičius, Romas Puodžiū-nas, ir Albertas Stokkus.

— **Dayton Ohio, Lietuviai** minės pavergtuosius liepos 21 d. 10 val. pamaldomis šv. Kry-žiaus bažnyčioje ir eiseną i Trijų Kryžių bažnyčią, kurio-je dalyvaus ir kiti Pavergtų tautų kilmės amerikiečiai.

— **Ciprijonas Malšauskas**, Lietuvos Kariuomenės kūrėjas — savanoris, mirė So. Bostone širdies liga, birželio 29 d. Pa-laidotas Naujosios Kalvarijos kapinėse. Paliko liūdinti Bos-tono lietuvių visuomenę ir apie pusantro šimto kovos už Lietu-vos laisvę draugų — Lietuvos

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia
DRIVERS WANTED — to drive ice cream vans. Male & female, college students, housewives semi-retired. \$125 per week guaranteed. Average over \$225 per week. 320 W. Irving Park Rd., Wood Dale, Illinois. Phone 766-9803

Kariuomenės kūrėjų — sava-norių Sąjungos narių išeivijo-je.

— **P. Dambas**, Hot Springs, Ark., tarp kitko mums rašo: "Šiandien Naujienos atlieka di-delį darbą ne tik teisingai in-formuodamos, bet ir palaiky-damos naudingas Lietuvai ir išeivijai nuotakas. Todėl lin-kiu joms ir visiems darbuoto-jams ir bendradarbiams daug laimės ir geros sveikatos testi toliau tą gerą darbą, kol Lie-tuva atgaus nepriklausomybę, o visi lietuviai atgaus demokra-tines laisves. Lai gyvuoja Nau-jienos ir naujieniečiai". Nau-jienų vadovybė dėkoja už komplimentus ir gerus linkė-jimus, kuriuos palydėjo 5 dol. dovana.

— **Juozapas Monwid**, East Moline, Ill. su apgailestavimu pranešė, kad nusilpus regiji-mui, toliau negali skaityti savo mėgiamiausio dienraščio Nau-jienų. Jis yra 95 metų amžiaus. Apgailestauja, kad apylinkėje veikt nėra lietuvių, todėl nega-li net perleisti savo prenume-ratą, kad skaitytojų skaičius nesumažėtų. Linkėdami mūsų ilgamečiui skaitytojui geros sveikatos, dėkojame už rūpes-tį Naujienomis ir linkėjimą, kad jų skaitytojai nemazėtų, bet didėtų.

— **Dail. Magdalena Birutė** Stankūnienė birželio 17 d. iš-skrido į Lietuvą aplankyti sa-vo giminių.

KITUS SKAITYTI NAUJENAS

♦ **Gintaro vasarvietė**, Union Pier, Mich., šį sekmadienį, lie-pos 14 d. 2 val. popiet šachma-tų meistris P. Tautvaiša duos simultaną Union Pier vasaroto-jams. Šachmatų mėgėjai kvie-čiami su savo šachmatais skait-lingai dalyvauti. (Pr.)

DR. KAZYS GRINIUS
ATSIMINIMAI IR MINTYS
II tomas, 1962 m. Gražiais viršeliais. Kaina \$5.00.
Išleido Dr. Kazys Grinias Komitetas. Knyga galima nusipirkti "Naujienose" už \$5.00, užsakant paštu reikia pridėti 25 centus pašto išlaidoms apmokėti. Taip pat galima įsigyti ir pirmąjį "Atsiminimų ir mintys" tomą (neįrašta) už \$2.00.
NAUJENOS
1739 So. Halsted Street — Chicago, 60608

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MĖNESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS
DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS
NAMŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS — VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI
VISU RČIU DRAUDIMO AGENTURA
J. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

DIDELIS SKLYPAS, 5 kamb. bun-galow, 63 ir Whipple. Retas pirkiny-s nebrangiai.
2 PO 6 SU 3 MIEGAMAIS. Svarus, geras, teisinga kaina, Marquette Pa-rke. Puiki proga lietuviui.
4 PO 5 ANT 40' sklypo Marquette Parko apyl. Naujas šildymas. Reikia sutvarkyti palikimą.
PENKI BUTAI IR 2 BIZNIO PATAL-POS. Gražus namas Marquette Parko centre. Palikimas — reikia skubiai parduoti.

ŠIMAITIS REALTY
Tel. 436-7878
2951 W. 63rd St. (prie Sacramento)
A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: R.Epublic 7-1941

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapalis
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654
DIDELIS SKLYPAS, 5 kamb. bun-galow, 63 ir Whipple. Retas pirkiny-s nebrangiai.
2 PO 6 SU 3 MIEGAMAIS. Svarus, geras, teisinga kaina, Marquette Pa-rke. Puiki proga lietuviui.
4 PO 5 ANT 40' sklypo Marquette Parko apyl. Naujas šildymas. Reikia sutvarkyti palikimą.
PENKI BUTAI IR 2 BIZNIO PATAL-POS. Gražus namas Marquette Parko centre. Palikimas — reikia skubiai parduoti.

Didžiausias kailių pasirinkimas
pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje
NORMANA BURŠTEINA
Tel. 263-5826 (istaigos) ir 677-8489 (buto)
185 North Wabash Avenue
2nd Floor Chicago, Ill. 60601

WANTED TO RENT
ieško butų
ISNUOMOJAMAS 4 kambarių butas 1-me aukšte 26-los ir Harding apyl. Pageidaujami suaugę be vaikų ir be naminių gyvulių. Tel. dieną CA 5-4995 arba 776-3727 vakarais.

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkų Reikia
PAIESKAU MOTERS pagelbėti se-nam žmogui: parnešti maistą, ga-minti valgi, valyti kambarius. Darbo mažai, atlyginimas geras. Duosiu val-gi, kambari ir du šimtus dolerių per mėnesį. Rašykite laišką, duosiu grei-tai atsakymą.

Mr. Peter Sluckis,
1764 Temple Ter. So.
St. Petersburg, Fla. 33711

♦ Kas žlugdė ir žlugdo lietu-vių tautą. Tai naujai išėjusios A. D. Kizlio Kizlaičio 127 pusla-pių knygos pavadinimas. Jos kaina \$2.25. Autorius, recenzuo-damas V. Žemaičio vandenvar-džius ir piliakalnius, gvildena istorinius ir šių dienų lietuvių tautinės savižudybės aspektus. Nurodo būdus, kaip išsilaivinti iš užgožusios svetimųjų dvasinės vergijos ir medžiaginio iš-naudojimo.

NAUJENOSE galima gauti tik po vieną knygos egzemplio-rių, atsiuntus nurodytai sumai čekį tokiu adresu: NAUJENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608.

REMKITE TUOS BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI "NAUJENOS"

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Teief. 434-4660

A. G. AUTO REBUILDERS
Čia automobiliai išlyginami ir nuda-zomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusis darbininku. Kainos nebrangios.
3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.
TEL. — 776-5888
Anicetas Garbačiauskas, sav.

BIZNIERIAI KURIE GARSINASI "NAUJENOSE" — TURI GERIAUSIA PASISEKIMĄ BIZNYJE

JUBILEJINIŲ METŲ NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJENOMS šiemet suėio 60 metų. Minint tą sukaktį, gerbiant pirmojo Amerikos lietuvių dienraščio steigėjų bei lietuviškos spaudos pirmū-nus ir atliekant būtinas pareigas amžinam lietuviybės išlikimui skel-biamas Naujienų platinimo vajus.

NAUJENOS tvirtai stovi ir kovoja už Lietuvos ir pavergtų lietuvių laisvę, neidamos ir nesidėdamos į sandėrius su okupantais ar jų įgalioti-niais.

NAUJENOS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras istitu-cijas ir remia visų lietuvių bendruosius darbus bei tikslus.

NAUJENOS atstovauja tvliaja lietuvių dauguma šiais pasimetimo, reto-rikos ir politinių iliuzijų laikais. Jos yra visiems idomos, naudingos ir reikalingos, net būtinos. Ne veltui, geroje draugijoje girti Naujie-nas yra mada. Lai ta mada tampa jas prenumeruoti.

Todėl Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija Jubiliejinių metų proga skelbdama platinimo vajų kreipiasi į visus lietuvius pasiekti lietuviškos spaudos pirmūnų pavyzdžiais užsprendimuotant Naujienas tikslu sudaryti grandinę tolimesniems darbams ne tik laikraščio, bet ir visos išeivijos, taip pat pavergtos Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotinio lie-tuviškų reikalų renesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — \$24.00, pusei metų — \$13.00, trims mėn. — \$7.50, vienam mėn. \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$22.00, pusei metų — \$12.00, vienam mėn. — 2.50. Užsienio-uose — \$25.00 metams. Susipažinimui siunčiama savaitę nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJENOS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill. 60608

Siunčiu dol. Naujienų prenumeratorai, Jubiliejinio vaju proga paremdamas lietuvišką spaudą.

Vajaus proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę susipaži-nimui nemokamai ir be jokių įsipareigojimų.

PADARDE IR VARDAS

ADRESAS

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
VYTAUTAS ZUKAUSKAS — MARIA NOREIKIENE
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. Tel. WA 5-2787
Didelis pasirinkimas įvairių prekių.
AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

MOVING — Apdraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujai kraustymo įrankiai. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Cosmos Parcels Express Corp.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
Įvairių prekių pasirinkimas: motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai Certifikatai.
V. VALANTINAS

Ilgamečio BALFO pirmininko, prelato J. B. KONČIAUS knyga

ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS
404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.
Kieti viršeliai \$4.00, minkšti — \$3.00.

Įdomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiūsiame adresuoti, jei prisių-site čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJENOS
1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

Danish Cheese Helps Entertainer Entertain

Cover girl, actress, contest winning beauty Sivi Aberg, former Miss Sweden in the Miss Universe Pageant, leads a busy Hollywood life but still finds time to entertain friends and relatives in her Hollywood Hills home. She is currently appearing in "The Teachers" and "The New Treasure Hunt" syndicated weekly TV game shows.

Her secret to life in using a simple buffet of Scandinavian finger foods. The menu is uncomplicated. Thin slices of smoked salmon rolled with a sprig of fresh dill, served with Swedish dill sauce. Pickled herring fillets. Swedish rye and flat crackers. Cubes of Danish Cheese — Esrom (Danish Port Salut), Mynster, Samsoe, Creamy Havarti, St. Paulin and Danish Blue Cheese. Pitted prunes stuffed with cream cheese and walnuts, rolled in confectioner's sugar. Deviled eggs topped with domestic red salmon caviar, both for flavor and colorful garnish.

This is followed by a hot dish such as "Danish Baked Spaghetti" which is a fairly easy recipe to put together and is a real crowd pleaser.

DANISH BAKED SPAGHETTI
1/2 pound (2 cups loosely packed) Danish Esrom, Tybo or Havarti cheese
1 can (1 pound, 12-ounces) whole peeled tomatoes
1 can (15-ounces) tomato sauce
2 teaspoons oregano
2/3 teaspoons marjoram
Salt and pepper for seasoning as desired
Butter or margarine for sauteing
1 cup chopped onion, sauteed
1 cup diced celery, sauteed
2 cloves garlic, finely minced

6 medium-large mushrooms, sliced lengthwise and sauteed
Shred Danish cheese and set aside.
In an oven type covered casserole, about a 3 quart size, empty canned tomatoes, tomato sauce and add herbs, salt and pepper. Let simmer on medium-low heat.
In a skillet add enough butter or margarine for sauteing chopped onion, celery, garlic and mushrooms. Add to tomatoes and bring to a boil, stirring to break up the tomatoes. Add shredded cheese and blend into sauce.
When boiling point is reached, add the spaghetti, broken in half. Stir well in one direction. Cover and place in a 300 degree oven. Bake slowly 45 to 60 minutes. Before serving check for seasoning, such as salt. Makes 6 servings.
Note: Double recipe for a crowd and use a larger utensil.